

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
Inleiding	14
1 Van het aanrecht naar een eigen rekening	19
Waar we vandaan komen: een korte geschiedenis	21
Waar we nu staan: van rechteloos naar nog niet helemaal zelfstandig	22
Evolutie als superkracht	24
Waarom dit boek?	26
2 Je gedachten vormen je realiteit	28
Wat wil JIJ nou eigenlijk?	28
Van dromen naar doen: waarom je gedachten het startpunt zijn	30
Je financiële huis	36
3 Introductie WEALTHY	40
W.E.A.L.T.H.Y.	42
Jouw startpunt: waar sta je nu?	44
Jouw move	48
4 Weten waar je geld naartoe gaat	49
Waarom wil je inzicht in je uitgaven?	50
Praktische brein-hacks voor betere financiële keuzes	55
Inzicht in je uitgaven	57
Samen – Hoe krijg je je partner mee?	60
Tijd om slim te besparen: waar kun jij die euro beter inzetten?	61
Jouw move	63

5 Euro's verdienen	65
Komt er genoeg binnen om jouw leven te dragen?	66
Samen inkomen, samen keuzes	68
Durf te vragen en onderhandelen – ook thuis	71
Andere manieren om je inkomsten te verhogen	77
Hoe verdeel je als koppel de inkomsten?	77
Geld maakt toch niet gelukkig?	80
Liefde en gezondheid zijn belangrijker dan geld	82
Jouw move(s)	83
6 Risico's afdekken	85
Financiële zekerheden	86
Juridische zekerheden	91
Emotionele zekerheden	96
Praktische zekerheden	101
Jouw move	105
7 Lenen en schulden: hoe ga je er verstandig mee om?	106
Lenen of sparen is een vraag van tijd en prioriteit	108
Welke manier van lenen past bij jou?	111
De sneeuwbal laten rollen: Aflossen met een strategie	113
Leningen hebben invloed op heel veel	114
Kun je je hypotheek verhogen?	117
Lenen met een plan	119
Jouw move	120
8 Toereikende buffer	121
Hoeveel spaargeld heb je nodig?	124
Sparen en belastingen: Wat moet je weten?	127
Sparen in Nederland versus sparen in het buitenland	127
Eerst sparen en dan uitgeven	128
De Profit First-principes voor je spaargeld	129
Wat als er niet genoeg is om te sparen?	132
Hoe begin je met sparen?	133
Jouw move	137

9 Hefboom voor later	139
Waarom beleggen vooral voor vrouwen zo belangrijk is	141
Belastingdienst helpt mee	142
Wat is beleggen eigenlijk?	144
Jouw move	164
10 Your heart for others	165
De piramide van Maslow	165
Maslows piramide, maar dan voor geld	167
Geven zonder euro's – tijd is je nieuwe geld	169
Jouw move	170
11 Je persoonlijke WEALTHY-plan	171
Wat wil jij?	171
Jouw persoonlijke financiële plan in één overzicht	177
12 Het geheime ingrediënt: JIJ	179
De stille twijfel	179
Het excuus van 'geen zin' en de mythe van motivatie	180
Jij bent niet je omstandigheden – je bent je keuzes	183
De kracht van dankbaar zijn zonder stil te blijven staan	184
Zelfleiderschap = regie nemen over je leven	187
Over de auteur	191

Voorwoord

In de oorverdovende stilte van mijn woonkamer zakte ik ineen. Mijn adem stokte en de wereld werd zwart voor mijn ogen. Dit was het moment waarop alles stilstond, waarop ik voelde dat het klaar was. Ik stond daar, overweldigd door een gevoel van falen, zonder enige hoop. Dit was het dieptepunt waar ik bang voor was geweest – een abrupte stop in mijn leven vol cijfers, succes en constante drukte.

Voor ik moeder werd, waren werkweken van 60-70 uur voor mij normaal. Ik was verliefd op mijn baan – het was bijna mijn hele wereld. Maar toen draaiden twee wonderdjes alles om. Mijn kinderen openden mijn ogen voor een leven buiten overuren, waarin hun kleine triomfen meer betekenden dan welk kantoorcompliment ook.

Toch was het moederschap niet enkel feest. Ik wilde er voor mijn kids zijn zonder mijn financiële dromen op te offeren. De samenleving snapte dat niet. Vrouwen hoorden thuis voor de kinderen te zorgen, niet achter geld aan te jagen. Het knaagde aan me. Het was alsof mijn bedrijf een hobby ‘on the side’ was – dat wilde ik absoluut niet.

‘Soms moet alles even stilvallen, zodat je weer kunt horen wat er werkelijk toe doet’

Vrouwen zoals ik, die het kostwinnerschap nastreefden, waren schaars. Het was een eenzame strijd waardoor ik me vaak een buitenstaander voelde. Twijfel sloop binnen. Was het hebzuchtig

om een goed inkomen te willen? Was het verkeerd om succes na te jagen?

De financiële druk nam toe. Thuis liepen de spanningen op. Mijn partner en ik, ooit een team, werden schimmen die langs elkaar heen leefden – moe, prikkelbaar, gevangen in een cyclus van werk en zorgen. Hoe meer geld er binnenkwam, hoe meer eruit ging. Ik voelde me schuldig omdat ik zo veel aan het werk was en probeerde mijn afwezigheid te compenseren met dure cadeautjes voor het hele gezin. Op een gegeven moment ging ik op zoek naar parttime opdrachten, maar daar stopte ik nog steeds fulltime mijn tijd in. Ik heb nou eenmaal passie voor mijn werk. Er kwam minder binnen, maar aan de dure uitgavekant was niks veranderd.

Dat hebben we niet lang vol kunnen houden. We kwamen in een onmogelijke ratrace. Angst en twijfel kwamen om de hoek kijken en dat zijn waardeloze raadgevers. Maar dat realiseerde ik me toen nog niet. Geleid door die angst en twijfel namen we heel slechte financiële beslissingen. We stopten ons spaar- en belastinggeld in (bleek achteraf) schimmige snel-geld-verdienen-investeringen. Weg was ons geld.

Maar weg waren niet de blauwe enveloppen. Nu hadden we niet alleen geen geld, maar ook nog een enorme belastingschuld. De blauwe enveloppen bleven binnenkomen en ik durfde ze niet te openen. Zelfs niet toen ze van blauw naar roze gingen en het dwangbevelen werden. Ik was moeder struisvogel geworden... tot ik niet meer kon schuilen.

Alles stortte in op de dag dat ze mijn auto in beslag namen. Die auto was meer dan vervoer; het was mijn onafhankelijkheid op wielen. Onderweg naar huis met mijn dochter in de maxi-cosi werd ik aangehouden en werd mijn auto in beslag genomen. Toen ik thuiskwam met mijn slapende dochter maar zonder auto, voelde ik me totaal verslagen. En als we niet snel alles op de rit zouden krijgen, zouden er meer beslagleggingen volgen.

Daar lag ik dan, op de vloer van mijn woonkamer. Ik besepte toen dat ik een keuze had. Op dat moment, gedreven door de liefde voor mijn kinderen en de wens naar een beter leven, besloot ik dat genoeg genoeg was. Ik kon me niet laten leiden door de twijfels van anderen over mijn waarde. Welk voorbeeld wilde ik zijn voor mijn kinderen? Niet een van falen en conformiteit, niet een van genoeg nemen met minder, niet een van schaarste. Vanaf dat moment beloofde ik verandering. Ik wist niet precies hoe, maar ik was vastbesloten om nooit meer terug te komen in deze situatie. Ik zou een weg vinden – voor mijn kinderen, voor andere vrouwen, en voor mezelf.

Met hernieuwde vastberadenheid stond ik op. Ik begon mijn reis naar financiële onafhankelijkheid met de overtuiging dat als het mij als financieel consultant kon overkomen, het iedereen kon overkomen. Hoe zouden andere vrouwen het doen die niet financieel onderlegd waren en die ineens geconfronteerd worden met een financiële crisis door scheiding, ziekte of ongeval – of gewoon omdat ze hun hoofd in het zand steken en zich niet bezighouden met geldzaken?

De eerste paar jaren waren zwaar. Mijn man nam de financiële verantwoordelijkheid op zich en ik moest leren om financieel afhankelijk van hem te zijn. Dat was moeilijk, maar ook een weg die ik moest bewandelen. Ik stortte me op de studie van geldmindset en -gewoontes: waarom doen we wat we doen en hoe kunnen we dat veranderen als het ons niet helpt?

Ik verdiepte mij ook in praktische kennis rondom vastgoed en beleggen, en bouwde een solide pensioenplan op. Ik zorgde voor noodfondsen voor als ik niet kon werken. Het was een strijd van vallen en opstaan, maar stap voor stap klom ik uit de schulden, herstructureerde ik mijn financiën en creëerde ik een bestaan waarin ik niet langer bang hoefde te zijn voor de toekomst.

Nu werk ik niet meer zestig tot zeventig uur per week om een goed inkomen te verdienen. Ik neem geen genoeg meer met een schamel loon dat bovendien voor vrouwen vaak minder is dan voor

mannen. Ik heb geen angst meer voor een tekort aan klanten of terugvallen in financiële problemen. Mijn bedrijf gaat niet ten koste van de tijd met mijn kinderen.

Ik heb rust. Vertrouwen in de toekomst, in mezelf en in mijn bedrijf. Ik ben nu de persoon die ik wil zijn, niet meer degene die anderen van mij verwachten te zijn. En dat is het resultaat waar ik het meest trots op ben.

Ik heb geleerd dat echte verandering vaak niet begint op de piek van succes maar op het moment waarop je toegeeft dat het zo niet langer werkt. Het moment waarop je besluit te stoppen met overleven en de keuze maakt om te gaan leven op jouw voorwaarden.

Dit boek is geboren uit die keuze. Uit mijn eigen zoektocht naar financiële rust, helderheid en vrijheid. Niet de vrijheid van veel geld op je rekening alleen, maar van weten dat je grip hebt en de regie voert over je geld, je keuzes en je toekomst.

Het boek dat je in handen hebt, is geen droog financieel stappenplan maar het is een gids vol inzichten, ervaringen en praktische tools gemaakt voor vrouwen zoals jij en ik. Vrouwen die voelen dat er meer mogelijk is en klaar zijn om dat serieus te nemen.

In dit boek neem ik je mee bij elke stap van mijn reis, van de diepste dalen naar de hoogste toppen van persoonlijke en financiële successen. Het is geen verzameling lege beloftes of ongrijpbare concepten, maar een concreet, stap-voor-stappad dat ik heb bewandeld en dat jij ook kunt volgen. Je leert hoe je zelfvertrouwen en zelfwaarde opbouwt, hoe je werk en privé in harmonie brengt, en hoe je een robuust financieel fundament legt dat tegen een stootje kan – voor nu en voor later. Dit boek staat vol met praktische adviezen over hoe je slimmer werkt, niet harder. Hoe je geniet van wat je verdient zonder te vervallen in altijd maar meer willen.

Wellicht herken je je in mijn verhaal, wellicht heb je een ander verhaal, maar het verlangen om financieel onbezorgd te leven in

zekerheid en rust, nu en in de toekomst is onze gemeenschappelijke deler.

Dit boek is voor jou als je ooit hebt gevoeld dat je meer uit het leven wilt halen, maar niet zeker weet hoe. Het is voor de vrouw die moe is van het constant jongleren tussen werk en privé zonder een gevoel van voldoening te krijgen. Het is voor de moeder die wil dat haar kinderen opgroeien in een wereld waarin ze geloven dat alles mogelijk is. Die een voorbeeld wil zijn voor haar kinderen. Het is voor de vrouw die opnieuw moet beginnen na een scheiding of ongeval. Het is voor jou, de vrouw die verlangt naar een financieel onbezorgd leven waarin je volop kunt genieten van de dingen die voor jou belangrijk zijn... Zonder schaamte en zonder concessies. Of je nu aan het begin staat van je financiële reis, midden in een chaos zit of al stappen hebt gezet maar verlangt naar meer overzicht en richting: je bent hier op de juiste plek. Want wat als het anders mag? Wat als je vanaf vandaag begint met bouwen aan een leven dat niet alleen werkt op papier maar ook klopt van binnen?

Dit boek is mijn uitnodiging aan jou om met me mee te reizen en de eerste stappen te zetten op weg naar financieel overzicht, financiële rust en zekerheid en uiteindelijk groei.

Ga je mee?

Inleiding

'Ik ben de eerste in mijn hele familie die dit voor elkaar heeft gekregen!' Mijn klant Nathalie stond op het punt om haar eerste woning te kopen. Een leuk appartement op een fijne plek. Niemand in haar familie was erin geslaagd in een financiële positie te komen waarin dat een haalbaar scenario werd, een koopwoning.

Haar is het dus wel gelukt. Maar hoe?! Ik spoel de film even terug ... Toen ze bij me kwam, had ze weinig financieel inzicht en veel onrust. Ze werkte keihard, maar hield weinig over. Ze was moe, financieel ging het niet lekker, ze maakte zich zorgen en voelde zich onzeker over haar financiële toekomst.

We gingen aan de slag (ik spoel de film weer vooruit). Inmiddels is ze in de positie om een eigen appartement te kopen. Daarnaast kon ze een groot gedeelte van haar schulden aflossen, heeft ze een buffer opgebouwd en weet ze wat haar te doen staat om haar pensioen goed te regelen. Ze is nu financieel in staat om belangrijke beslissingen te nemen die haar leven veranderen. Haar leven is veel luchtiger geworden, ze is meer ontspannen. Ze verwent zichzelf af en toe: lekker naar de kapper of de nagelstudio.

Het allermooiste is dat ze niet alleen haar eigen geldverhaal heeft weten te veranderen naar een nieuwe geldblueprint – haar diepgewortelde overtuigingen, gewoontes en gevoelens over geld – maar ook dat van de generaties na haar. Niet meer leven met een gevoel van schaarste en angst, maar met vertrouwen en zekerheid haar (financiële) leven tegemoet zien. Wat de toekomst ook brengt, ze weet nu hoe ze ermee om kan gaan. Niet meteen in de stress schieten en verkeerde keuzes

maken op basis van angst, schaamte en onwetendheid. Ze voelde zich zeker, sterk en trots. Trots dat ze de vicieuze cirkel van schaarste en gebrek, waar haar familie en zoveel generaties vóór haar in zaten, heeft weten te doorbreken. Trots dat ze een nieuw hoofdstuk kan schrijven, trots dat ze haar kinderen kan leren wat het is om te leven in overvloed, zonder angst of schaamte.

Dit is een van de vele verhalen van mijn klanten die hun financiële positie hebben weten te verbeteren. Sommigen hebben, zoals Nathalie, grote doelen bereikt. Anderen zijn gaan werken met een systeem om hun geld beter te managen, hebben een buffer opgebouwd, een schuld afbetaald, hun vermogen (weer) laten groeien of gezorgd voor hun eigen pensioen na een scheiding. Allemaal verschillende verhalen en verschillende successen. Wat ze gemeen hebben, is dat alle vrouwen op zoek waren naar financiële rust en zekerheid – en dat ook hebben gevonden.

Wat ze ook gemeen hebben, is dat ze stappen hebben durven zetten. Soms voelde het een beetje ongemakkelijk en wellicht zelfs spannend, maar ze hebben allen stappen gezet die geleid hebben tot een financiële verandering. Want ik zeg altijd: 'Zwemmen leer je in het water!' Je kunt aan de kant blijven staan en er allerlei theorieën op loslaten, maar als je echt wilt leren zwemmen, zul je een keer een plons in het water moeten doen. Misschien eerst met bandjes en in een pierenbadje 😊, maar zonder nat te worden ga je niet leren zwemmen. Hetzelfde geldt voor je financiën. In dit boek zal ik praktische tips met je delen, oefeningen, uitzoekopdrachten en veel meer. Na het lezen van dit boek kan jouw financiële plaatje er heel anders uit komen te zien; of helemaal niet. Het is aan jou. Hoe actiever jij omgaat met de oefeningen en tips, hoe groter de verandering. Blijf je aan de zijlijn of neem je de leiding? Jij bent zelf de regisseur van je financiële leven.

Na een aantal jaar verschillende vrouwen te hebben ondersteund en begeleid, en hun successen te zien, was het voor mij duidelijk dat ik meer vrouwen wilde bereiken. De vraag was alleen hoe. Langzaam maar zeker ontstond het idee en het verlangen om mijn

kennis en ervaring om te zetten in een boek. Niet zomaar een boek, maar een boek dat kan zorgen voor een echte financiële verandering. Ik geloof oprecht dat je je financiële situatie kunt veranderen, wat je startpunt ook is. Met de juiste mindset, tools en technieken is het ook voor jou mogelijk.

Er zijn veel boeken geschreven over geldmindset met tips over wat je kunt doen om je gedachten en overtuigingen over geld om te buigen naar ondersteunende gedachten. Vaak blijft het daarbij en ontbreekt het aan praktische handvatten om ervoor te zorgen dat niet alleen je gedachten veranderen, maar ook het saldo op je bankrekening. Ik geloof namelijk dat het niet vanzelf gaat. Je kunt mediteren tot je een ons weegt en mantra's blijven uitspreken totdat je geen stem meer hebt, maar zonder praktische tools en technieken kom je niet ver. De juiste mindset, gecombineerd met praktische handvatten, is de sleutel tot financieel succes. Dat is wat dit boek anders maakt dan andere boeken.

Dit boek is anders dan de financiële zelfhulpboeken die je misschien al kent. Ik beloof je geen snelle rijkdom, geen wonderformules waarmee je binnen een week miljonair wordt, en nee, je schulden zullen niet als sneeuw voor de zon verdwijnen door alleen dit boek te lezen. Als iemand je zulke beloftes doet, moet je echt hard wegrekken.

Wat ik je wél beloof, zijn concrete en praktische stappen. Een helder stappenplan dat zowel ik als mijn klanten hebben gevolgd, en dat ons financiële leven heeft veranderd. Een aanpak die ervoor heeft gezorgd dat we nu financieel onbezorgd kunnen leven, zonder dat knagend gevoel van onzekerheid dat zo vaak op de deur klopt rond het einde van de maand.

In dit boek deel ik de verhalen van gewone vrouwen met buitengewone resultaten. Ondernemende vrouwen, huisvrouwen, alleenstaande moeders, parttimers, fulltimers, gescheiden vrouwen, vrouwen met een modaal inkomen – vrouwen zoals jij. Met verhalen waarin je jezelf zult herkennen. Vrouwen die het allemaal voor elkaar hebben gekregen, ongeacht hun startpunt.

Het W.E.A.L.T.H.Y.-stappenplan is onze gids. In zeven stappen bouwen we samen jouw financiële huis – een huis dat veiligheid biedt en zorgt voor de zekerheid en rust die je verdient, voor nu én in de toekomst. Een huis waarin je 's nachts rustig kunt slapen, omdat je weet dat je financiën net zo goed op orde zijn als je prachtig gestylede boekenkast (of die stapel ongelezen boeken naast je bed 😊).

Laat me je kort meenemen langs deze zeven stappen:

W – Weten waar je geld naartoe gaat. We maken inzichtelijk waar je geld naartoe gaat, alsof we je financiële kledingkast eens grondig opruimen.

E – Euro's verdienen. We vergroten je verdienvermogen door de geldkraan harder te laten lopen, extra kranen te installeren of slimmer met de stroom om te gaan.

A – Alle risico's afdekken. We creëren een vangnet voor je financiële toekomst, zodat onverwachte gebeurtenissen je niet uit balans brengen.

L – Lenen & schulden slim regelen. We onderscheiden 'goede' van 'slechte' schulden en ontwikkelen strategieën om die laatste zo snel mogelijk af te lossen.

T – Toereikende buffer. We bouwen je financiële schokdempers: een noodbuffer én een sociale buffer.

H – Hefboom voor later. We laten je geld voor jou werken door de juiste financiële zaadjes te planten en te laten groeien.

Y – Your Heart for Others. We delen vanuit overvloed, niet uit schuldgevoel of schaarste, want rijkdom is nog waardevoller als je het kunt delen.

Voordat we beginnen met cijfers en stappenplannen, is er één vraag die alles bepaalt: 'Wat wil JIJ?' Niet wat je partner wil, niet wat de maatschappij van je verwacht, niet wat de glossy tijdschriften je voorhouden – maar wat WIL JIJ? Neem echt de tijd die vraag te beantwoorden. En wees eerlijk. Want dat antwoord is de fundering waarop we jouw financiële toekomst gaan bouwen. Als je dat helder hebt, gaan we aan de slag met je krachtigste tool: je mindset. Want die financiële keuzes die je maakt rond de 27ste van de maand? Die worden niet genomen door je rationele

brein, maar door dat stemmetje dat zegt: 'Kom op, je verdient dat cadeautje na zo'n lange dag!' (En soms heeft dat stemmetje helemaal gelijk, trouwens.)

Het is tijd om financiën te claimen als ons domein. Niet als een noodzakelijk kwaad, niet als iets waar we 'ook iets van moeten weten', maar als een essentieel onderdeel van onze onafhankelijkheid en kracht. Want er is niks krachtiger dan een vrouw die haar geldzaken op orde heeft en weet wat ze wil en waar ze naartoe gaat.

Dus trek je meest comfortabele huispak aan (of je power suit), schenk jezelf een glas wijn of een kop thee in, pak je favoriete pen en notitieblok, en laten we beginnen. Niet morgen, niet als je salaris binnen is, niet als je eindelijk die perfecte budgetapp hebt gevonden – maar nu.

Jouw financieel onbezorgde leven wacht niet op het perfecte moment. Ze wacht op jou.

Laten we die eerste stap samen zetten.

HOOFDSTUK 1

Van het aanrecht naar een eigen rekening

Toen ik op een boekenborrel enthousiast vertelde dat ik een boek aan het schrijven was over vrouwen en geld, keken twee mannen me aan alsof ik had gezegd dat ik een handleiding ging maken voor ademen. 'Maar... is dat echt anders dan bij mannen?' vroegen ze met oprechte verbazing. 'Geld komt binnen, je betaalt je rekeningen, je belegt wat voor later – klaar toch? Hoe moeilijk kan het zijn?' Hun gezichten spraken boekdelen: dit vonden ze duidelijk een volkomen overbodig onderwerp. Daar kun je toch geen heel boek over schrijven. En eerlijk? Lange tijd dacht ik zelf ook dat het allemaal niet zo ingewikkeld kon zijn. Geld is tenslotte gewoon een kwestie van zorgen dat er meer binnenkomt dan eruit gaat. Een simpel rekensommetje.

Totdat ik erachter kwam dat 'simpele rekensommetjes' in de praktijk vaak allesbehalve simpel zijn, zeker niet als er emoties, stress, onverwachte situaties of gewoon het leven zelf bij komt kijken. En ja, zelfs als je wel verstand hebt van cijfers zoals ik, kun je ineens ontdekken dat je financieel compleet de weg kwijt bent en dat je eerder tot tien wilt gillen dan tot tien tellen. Die simpele rekensom verandert ineens in hogere wiskunde met een bijsluiters in het Chinees.

Ik raakte in de schulden niet omdat ik niet wist hoe geld zou moeten werken, maar omdat ik, net zoals zoveel vrouwen, altijd maar doorging, voor anderen zorgde, te lang mijn kop in het zand stak en dacht: het komt wel goed. Totdat het niet meer goed kwam. En geloof me, niets maakt je zo klein en kwetsbaar als financiële stress en onzekerheid. Je hoeft geen grote uitgaven te doen, of te leven boven je stand. Soms is het gewoon dat ene scheurtje, een onverwachte rekening, minder werk, een scheiding en voor je het

weet sijn je weg in onzekerheid. Zoveel vrouwen herkennen dat gevoel van onrust, het gevoel dat je grip mist, dat je leeft van salarisstrook naar salarisstrook, dat je wel hard werkt maar geen idee hebt waar je geld blijft. Dat je 's nachts piekert over de toekomst terwijl je je overdag staande probeert te houden in duizend rollen tegelijk.

Daarom moest dit boek er komen. Niet alleen omdat ik ooit de weg kwijt was, maar omdat ik sindsdien zoveel andere vrouwen heb gezien – slimme, sterke, zorgzame vrouwen – die met dezelfde onzekerheden worstelen. Vrouwen die het gevoel hebben dat geld nu eenmaal niet hun ding is. Die denken dat ze te laat zijn om het te leren of die zich simpelweg geen tijd gunnen om hun geldzaken te begrijpen, laat staan te verbeteren. En dat is niet alleen zonde, het is gevaarlijk. Want financiële rust is geen luxe, het is geen nice to have. Het is de basis van keuzevrijheid, van zekerheid van leven op je eigen voorwaarden. En dat gun ik iedere vrouw. Als vrouwen weten hoe ze met geld moeten omgaan, verandert alles. Je voelt je zekerder, je maakt andere keuzes, je weet wat je waard bent en durft daarvoor te gaan staan en dat gaat verder dan alleen geld: het raakt je hele leven.

Maar om daar te komen, moeten we ook snappen waar we vandaan komen. Want het feit dat jij soms worstelt met geldzaken, is echt geen toeval of een persoonlijk tekort. Het is geen gebrek aan intelligentie of discipline. Het is het gevolg van een historie waarin wij als vrouwen lange tijd geen zeggenschap hadden over geld, laat staan dat we ermee mochten leren omgaan. En precies daarom is dit boek meer dan een praktische gids. Het is een uitnodiging om je plek op te eisen en te snappen dat jouw financiële onzekerheid niet raar is, maar logisch als je ziet waar we als vrouwen vandaan komen.

Ondanks alle stappen die we als vrouwen gezet hebben, liggen de fundamenteën van financiële ongelijkheid nog stevig in beton. Pas in 1957 zijn vrouwen in Nederland handelingsbekwaam (ja, dat is nog geen zeventig jaar geleden). Daarvoor moest je als vrouw toestemming vragen aan je man om een lening af te sluiten of überhaupt

een bankrekening te openen. Geen wonder dat geld nog steeds een beladen onderwerp is voor veel vrouwen.

En alsof dat niet genoeg is, zitten we evolutionair gezien ook anders in elkaar en gaan we als vrouwen anders om met geld. Wij zijn zorgers, verbinders, strategen. We denken aan de groep, aan de lange termijn, aan harmonie. Allemaal prachtige eigenschappen die meestal onbenut blijven omdat we op financieel vlak vaak geprobeerd hebben dezelfde strategieën toe te passen als mannen, alsof we gewoon even hun pak konden aantrekken en het daarmee geregeld was. En dat werkt niet. Want wat gebeurt er als je probeert te navigeren met een kaart die niet voor jou gemaakt is? Juist, je raakt verdwaald. Je loopt vast, je gaat twijfelen aan jezelf terwijl het niet aan jou ligt. Het ligt aan de bril waardoor je geleerd hebt naar geld te kijken. Daarom is het tijd om je eigen financiële spelregels te schrijven. Niet harder maar slimmer. Niet wachten tot iemand je toestemming geeft maar zelf de regie pakken. Tijd om je superkrachten in te zetten en te bouwen aan een financieel fundament dat wel bij jou past. Eentje waar ruimte is voor gevoel en verstand. Voor zorg en zakelijkheid. Voor overvloed en zekerheid.

WAAR WE VANDAAN KOMEN: EEN KORTE GESCHIEDENIS

Om te begrijpen waar we nu staan als vrouwen, is het belangrijk om te beseffen waar we vandaan komen. We hebben een lange weg afgelegd en dat mag gevierd worden. Tegelijkertijd zijn we er nog niet. Wist je dat getrouwde vrouwen in Nederland tot relatief kortgeleden officieel niet volledig voor zichzelf mochten beslissen en als handelingsonbekwaam werden beschouwd?

Ja, je leest het goed: het huwelijk was niet alleen een viering en uiting van liefde, maar ook een 'contract' waarbij vrouwen hun financiële en juridische zelfstandigheid inleverden. Getrouwde vrouwen mochten geen contracten ondertekenen, geen leningen afsluiten en zelfs geen eigen onderneming beginnen zonder toestemming van hun man. Alsof ze juridisch gezien een soort bijlage bij hun echtgenoot waren. Ook moesten gehuwde vrouwen

in overheidsdienst tot 1958 verplicht stoppen met werken. In 1937 deed de minister van Sociale Zaken Carl Romme zelfs een poging om gehuwde vrouwen wettelijk helemaal te verbieden te werken. Hij en andere politici gebruikten het argument van werkloosheidsbestrijding om vrouwen weer te krijgen waar ze volgens hen hoorden, namelijk thuis aan het aanrecht. Hun leven moest draaien om de drie K's: kinderen, kerk en keuken. Trouwen betekende simpelweg ontslag en huisvrouw worden. Punt. Niet bepaald een recept voor financiële zelfstandigheid.

Het klinkt misschien als iets uit een ver verleden, maar het is nog geen zeventig jaar geleden! Onze moeders en grootmoeders leefden in een tijd waarin financiële zelfstandigheid, laat staan onafhankelijkheid, simpelweg geen optie was. Het laat zien hoever we al gekomen zijn én hoe belangrijk het is om onze financiële positie serieus te nemen. Want hoewel die wetten gelukkig zijn afgeschaft, zijn de gevolgen ervan nog voelbaar in hoe veel vrouwen naar geld kijken en ermee omgaan.

WAAR WE NU STAAN: VAN RECHTELOOS NAAR NOG NIET HELEMAAL ZELFSTANDIG

Gelukkig hebben we tegenwoordig geen toestemming of machtiging van onze partner nodig om een bankrekening te openen of een lening af te sluiten. Maar voordat je jezelf een high-five geeft, heb ik een pijnlijk feit voor je: ongeveer 40% van de vrouwen in Nederland is nog steeds financieel afhankelijk van hun partner of de overheid. Dat betekent dat bijna de helft van de vrouwen niet zelfstandig voor hun eigen levensonderhoud kan zorgen. Dat probleem verdwijnt niet door het simpelweg te negeren.

Reality check: één op de drie huwelijken eindigt in een scheiding

Nee, niemand loopt op haar trouwdag naar het altaar met in gedachten een lijstje over alimentatie en budgetbeheer na de scheiding. Toch zijn de gevolgen duidelijk: scheidingen raken vrouwen financieel harder. Na een scheiding zijn vrouwen meestal degenen die de grootste impact voelen, vooral als ze kinderen

hebben. Want een extra slaapkamer, hogere maandlasten en schoolspullen voor drie kinderen betalen zichzelf niet. Onderzoek laat zien dat financiële druk en geldproblemen vaak een flinke rol spelen in de beslissing om wel of niet uit elkaar te gaan. En ook wanneer je samen bent met een partner, speelt geld een grote rol. Financiële druk op gezinnen zorgt vaak voor meer conflicten. Daarnaast is er, door de stijgende prijzen, minder budget beschikbaar om samen *quality time* door te brengen, zoals weekendjes weg of uit eten gaan.

Armoede ligt op de loer

Het verschil in financiële zelfstandigheid na een scheiding hangt sterk samen met het opleidingsniveau. Laagopgeleide vrouwen hebben vaak minder goedbetaalde banen en zijn financieel kwetsbaar. Statistieken liegen niet: 38% van de vrouwen met een mbo-1 diploma of lager leeft vijf jaar na een scheiding onder de armoedegrens. Bij middelbaar opgeleide vrouwen is dit 28%, en bij vrouwen met een hbo- of universitaire opleiding 12%. Maar zelfs bij hoogopgeleiden gaat het leven na een scheiding niet over rozen. Zij blijven meestal wel boven de armoedegrens, maar leveren in verhouding meer in. De kosten van kinderen wegen zwaar, zowel financieel als qua tijd. 71% van de kinderen woont na een scheiding bij hun moeder, en dat betekent dat moeders vaker parttime werken en überhaupt minder verdienen. Kinderen kosten geld, tijd en energie, en dat voel je dubbel na een scheiding.

Wat kun je hieruit meenemen?

Dit is geen pleidooi om je liefdesleven op pauze te zetten of je dromen over een gezin te laten varen. Het is wél een uitnodiging om serieus te kijken naar je financiële situatie. Financiële zelfstandigheid is niet alleen belangrijk in een ideaal leven, maar vooral in situaties waarin het (l)even niet loopt zoals je had gehoopt. Hoe groter je financiële veerkracht, hoe meer rust, zekerheid en vrijheid je hebt – ongeacht wat het leven je brengt.

Wij vrouwen zijn sterker dan ooit, maar financiële zekerheid moet geen luxe zijn. Het moet een fundamenteel onderdeel van ons leven zijn. Of je nu net begint met werken, in een relatie zit of al kinderen hebt: zorg dat je altijd voorbereid bent op het

onverwachte. Want zelfstandigheid geeft niet alleen vrijheid, het geeft je ook de kracht om te bloeien en echt te genieten van het leven – wat er ook gebeurt.

Van ‘aanrechtfinanciën’ naar eigen regie

Inmiddels weten we dat ons recht niet alleen het aanrecht is. Toch blijven veel vrouwen hangen in wat ik noem ‘aanrechtfinanciën’. Hiermee bedoel ik dat we goed zijn in de dagelijkse financiële zaken, zoals boodschappen doen, de rekeningen betalen, en ervoor zorgen dat alles thuis op rolletjes loopt. Dat kunnen we prima en dat zit vaak ook in onze aard; veel vrouwen willen zorgen voor hun gezin. Maar als we verder kijken, betekent financieel goed voor jezelf zorgen méér dan alleen het dagelijks reilen en zeilen. Het gaat ook om de grote lijnen: wat gebeurt er als je partner wegvalt? Wat als jij niet meer kunt werken of minder wilt werken? Hoe wil je dat jouw financiële leven eruitziet? Wat zijn je dromen en ambities? Kortom: wat wil jij?

Veel vrouwen schuiven deze vragen voor zich uit omdat ze denken dat financiën te ingewikkeld zijn, of dat hun partner alles wel regelt. Maar wat als het niet goed geregeld blijkt te zijn? Wachten tot het probleem urgent wordt, is vragen om problemen.

EVOLUTIE ALS SUPERKRACHT

Hoe vrouwen evolutionair in elkaar zitten, speelt ook een rol in hoe wij met geld omgaan en hoe ver we tot nu zijn gekomen. Onze zorgzame natuur is een verborgen kracht die ons helpt om slimme financiële keuzes te maken. Toch wordt die vaardigheid vaak niet op de juiste manier ingezet en vaker gezien als een zwakte dan als een kracht.

Voor mannen is het vanzelfsprekend om geldzaken te regelen, dat hebben ze van generatie op generatie meegekregen. Maar hoe zit dat met vrouwen? Pas in 1957 werden Nederlandse vrouwen als ‘handelingsbekwaam’ beschouwd. Dat is nog geen zeventig jaar geleden! Daarvoor waren we volledig afhankelijk van onze mannen.

Daarnaast hebben mannen en vrouwen vaak een compleet andere relatie met geld. Het is alsof ze hetzelfde boek lezen, maar elk een

andere vertaling hebben. Mannen lijken vaak te denken in termen van cijfers, groei en risico's: 'Hoeveel kan ik winnen?' Vrouwen daarentegen kijken vaak naar veiligheid, zekerheid en impact: 'Hoe zorg ik ervoor dat mijn gezin veilig is en dat iedereen het goed heeft?'

Mannen zijn als investeerders op avontuur. Ze zien geld vaak als een spel: risico nemen hoort erbij. Een man kan uren doorbrengen op een beleggingsapp, enthousiast over hoe zijn aandelen in waarde zijn gestegen, terwijl hij de valkuilen negeert. ('Ja schat, ik weet dat de koers gezakt is, maar die komt terug, geloof me!') Voor mannen is geld een middel om te winnen en vooruit te komen. Dat is evolutionair bepaald: als jagers was het hun doel om zoveel mogelijk te verzamelen, ongeacht de gevaren die er mogelijk waren.

Vrouwen daarentegen zijn de strategen van het huishouden. Ze zijn meesters in budgetteren, plannen en zorgen dat iedereen genoeg heeft – inclusief de kosten voor die onverwachte schoolfoto of het cadeautje voor oma's verjaardag. Geld is voor vrouwen vaak een middel om zekerheid te creëren, niet om risico's te nemen. En daar komt die evolutionaire achtergrond weer om de hoek kijken: als verzorgers moest alles in balans zijn om te overleven.

Waarom nog steeds deze verschillen? Dat heeft te maken met opvoeding, cultuur en maatschappelijke verwachtingen. Jongens horen vaak: 'Wees een winnaar!' en leren van jongs af aan risico's te nemen. Meisjes daarentegen krijgen eerder mee: 'Zorg dat je veilig bent!' en worden aangemoedigd om verantwoordelijk met geld om te gaan. Geen wonder dat vrouwen minder snel beleggen, maar wel betere langetermijnresultaten boeken als ze het doen. (Ja, dames, jullie zijn vaak de betere beleggers. Google het maar.)

En wat betekent dit voor jou? Het verschil is niet goed of slecht; vrouwen kunnen leren om iets meer risico's te nemen en geld in te zetten als middel om hun dromen waar te maken. Want eerlijk is eerlijk: een beetje avontuur en een dosis zekerheid zijn samen een krachtig recept voor financieel succes.

De volgende keer dat je nadenkt over geld, vraag je dan af: Speel ik op veilig, of durf ik een sprong te wagen? En onthoud, geld is niet

zwart of wit – het is een regenboog aan mogelijkheden, en jij hebt de kwast in handen.

HET VERHAAL VAN SARAH

Mijn klant Sarah zorgde goed voor haar gezin en had de dagelijkse financiële zaken prima op orde. Maar de grotere dingen, zoals sparen voor later, pensioenopbouw en verzekeringen, liet ze aan haar man over. Toen hij na twintig jaar huwelijk wilde scheiden, kwam ze in een financiële nachtmerrie terecht. Het huis, dat ooit hun thuis was, kon ze niet meer betalen en belandde op de veiling. Ze had geen buffer, en de inkomsten vanuit de partneralimentatie en wat haar eigen bedrijf opbracht waren niet genoeg om in haar levensonderhoud te voorzien. Ze kwam in de schuldhulpverlening terecht en moest haar boodschappen bij de voedselbank halen. Het was een enorme klap, zowel emotioneel als financieel.

Ondanks deze harde klap wist Sarah zichzelf te herpakken en haar leven, stap voor stap, weer op te bouwen. Wat eerst een kleine onderneming was, is uitgegroeid tot een waar bedrijf waar Sarah voldoende inkomen uit weet te halen. Ze kan financieel goed voor zichzelf zorgen en daarnaast nog sparen voor later. Waar ze zich voorheen schaamde dat ze naar de voedselbank moest, gaat ze er nu regelmatig naartoe als vrijwilligster om anderen te helpen, haar verhaal te delen en anderen een hart onder de riem te steken. Sarah laat zien dat waar je ook vandaan komt en wat je financiële situatie ook is, je zelf degene bent die daar verandering in kan brengen.

WAAROM DIT BOEK?

Daarom is dit boek zo belangrijk. Financieel goed voor jezelf zorgen is geen egoïsme, het is noodzakelijk. Vrouwen zijn vaak geweldig in zorgen voor anderen, maar mogen ook goed voor zichzelf zorgen. Vroeger moesten vrouwen vechten om überhaupt te mogen werken; nu kunnen ze hun eigen leven ook financieel inkleuren zoals zij dat willen. Of je nou financiële zekerheid, zelfstandigheid of vrijheid ambieert, jij hebt alles in je om het te realiseren. Met iedere stap die je nu zet – elke spaarrekening die